

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA LEN A KONOPÍ

ČERVEN
2006

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agritec s.r.o. Šumperk-Temenice
ATOK – Asociace Textilního – Oděvního –
Kožedělného průmyslu
CELC – Evropská konfederace lnu a konopí
Český statistický úřad Praha
FAOSTAT Database – statistická databáze FAO
Lnářské, tírenské a textilní podniky České republiky
Lnářský svaz České republiky
Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
Vlas Berichten (Odborný časopis belgického
lnářského svazu)
ÚKZÚZ Praha

Odbor rostlinných komodit MZe ČR

Odpovědný odborný redaktor:

Ing. Marie Tošovská MZe ČR

Bc. Irena Buchtová MZe ČR

Ředitelka odboru:

Ing. Eva Divišová MZe ČR

Autoři touto cestou děkují za spolupráci všem zpracovatelům
podkladů.

Marketingový rok je pro přadný len stanoven od 1. 7. do 30. 6.
následujícího roku.

Vydalo Ministerstvo zemědělství České republiky

Těšnov 17, 117 05 Praha 1

internet: www.mze@mze.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 80-7084-520-1, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce TYPO – J. Jehlička, Třebichovice 9

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
LEN A KONOPÍ

ČERVEN 2006

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu u komodit len a konopí	4
Pěstování přadného lnu ve světě a v EU	10
Pěstování přadného lnu v ČR	18
Tírenské zpracování lnu v ČR	25
Požadavky textilního průmyslu a bilance produkce a užití vlákna	27
Cenový vývoj	28
Zahraniční obchod ČR	29
Pěstování lnu olejného	32
Pěstování konopí setého.....	34

ÚVOD

Předkládaná Situační a výhledová zpráva Len a konopí navazuje na zprávu vydanou v červnu roku 2005. Kromě přádného lnu se pro úplnost stručně zabývá také lnem olejným a konopím setým. Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici na územních pracovištích Zemědělských agentur MZe ČR, na pracovištích Agrární komory a v budově Ministerstva zemědělství. Dále jsou rovněž k dispozici na internetové adrese: <http://www.mze.cz/>, zemědělská výroba, publikace.

SOUHRN

V roce 2005 bylo podle Lnářského svazu oseto přádným lnem 4 368 ha a sklizeno bylo 4 311 ha. Setí proběhlo v období od 7. 4. do 30. 4. 2005. Pro vzcházení byly dobré půdní i povětrnostní podmínky. Místy byly plochy poškozeny nízkými nočními teplotami (až -10°C) na počátku května. Ve vegetačním období ovlivnilo počasí s častými přísušky výšku některých porostů. Tyto porosty byly nižší a výškově nevyrovnané.

Vlhké a chladné počasí zpomalovalo dozrávání porostů v mnoha oblastech, trháni se opozdilo o 2 až 3 týdny. V polovině srpna bylo vytrháno 76 %, do konce srpna všechny plochy přádného lnu. Klimatické podmínky nebyly příznivé ani při rosení. U části sklizně došlo k přerosení, jen stonky sklizené do třetí dekády měsíce září byly kvalitní. Do konce srpna bylo sklizeno 17 % ploch, do poloviny září 52 %, do konce září 80 % ploch. Zbývajících 20 % bylo sklizeno v prvních dvou dekádách měsíce října.

Celkově byla sklizeň hodnocena jako průměrná, potřebné sklizňové práce nebylo možné, zejména kvůli nepříznivému počasí, provádět v optimální dobu, což ovlivnilo kvalitu stonku a samozřejmě i kvalitu vlákna.

Ze sklizně 2005 bylo podle odborných odhadů získáno cca 15 000 tun roseného stonku, tzn. průměrný výnos 3,4 t/ha. Podíl dlouhého vlákna je odhadován na 13,3 %. Jakost dlouhého vlákna se pohybuje v rozmezí Tex 125 – 92, při průměrném Tex 109. Podíl krátkého vlákna je odhadován na 19,3 %. Ze sklizně 2005 se tedy očekává výroba celkem 4 900 tun třených lněných vláken, z toho dlouhého vlákna 2 000 tun a krátkého vlákna 2 900 tun.

Světové ceny lnářských surovin setrvávají již několik sezón na velmi nízké úrovni, což velmi nepříznivě ovlivnilo český trh s vláknem. Při současných možnostech prodeje a nízkých cenách a při rostoucích zpracovatelských nákladech na všech technologických stupních se stává pěstování lnu pro naše zemědělce nezajímavé. Len se stává v ČR ohroženou plodinou. V roce 2006 je oseto přádným lnem jen 2 781 ha.

Plochy olejného lnu v ČR výrazně meziročně kolísají. V roce 2005 došlo ke skokovému nárůstu osevni plochy na 7 335 ha s produkcí 9 527 tun olejného lnu, při výnosu lněného semene 1,31 t/ha. Zahraniční obchod je v dlouhodobém horizontu aktivní. V roce 2005 dosáhl dovoz lněného semene 878 tun a vývoz 3 836 tun.

Podle předběžných informací je v roce 2006 oseto technickým konopím 1 100 ha. V roce 2005 bylo oseto 156 ha, v roce 2004 307 ha, v roce 2003, 2002 přibližně po 100 hektarech. U konopných surovin převažuje v současné době na českém trhu poptávka nad nabídkou. Dovoz v roce 2005 se při meziročním srovnání více jak zdvojnásobil.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY LEN A KONOPÍ

I. CELNÍ OPATŘENÍ

Vstupem do Evropské unie dne 1. 5. 2004 převzala Česká republika celní legislativu EU, včetně celního sazebníku a obchodně politických opatření. Od 1. 1. 2006 se zahraniční obchod ČR s tzv. třetími zeměmi řídí Nařízením Komise (ES) č. 1719/2005 (celní sazebník).

Přehled celních sazeb při dovozu zboží v roce 2005

CN kód	Název	Sazba cla v %	CN kód	Název	Sazba cla v %
5301 1000	Len surový nebo máčený	bez cla	1204 0010 ¹⁾	Lněná semena, určená k setí	bez cla
5301 2100	Len lámaný nebo třený	bez cla	1204 0090	Lněná semena ostatní	bez cla
5301 2900	Len vochlovaný	bez cla	1207 9920 ¹⁾	Semena konopí určená k setí	bez cla
5301 3010	Koudel	bez cla	1207 9991	Semena konopí, ne k setí	bez cla
5301 3090	Lněný odpad	bez cla	1515 1100	Lněný olej surový	3,2
			1515 1910 ²⁾	Lněný olej pro technické nebo průmyslové účely	5,1
			1515 1990	Lněný olej ost., pro lidskou výživu	9,6

Pramen: Nařízení Komise (ES) č. 1719/2005

Poznámka: 1) Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené v hlavě II odst. F úvodních ustanovení NK č. 1719/2005,

2) Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené právními předpisy ES (čl. 291 až 300 NK č. 2454/93, ve znění pozdějších předpisů).

Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí ES, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.czso.cz).

Povinnost vykazovat měsíčně statistické údaje má každý podnikatel, jehož hodnota zboží přesáhne v období 12 měsíců při dodání (odeslání) do jiné země EU hodnotu 4 milióny Kč nebo při odebrání (přijetí) zboží z jiné členské země 2 milióny Kč. Povinnost vykazovat data pro Intrastat však nevzniká a zpravodajskou jednotkou se nestává osoba, která nemá povinnost podávat přiznání k DPH.

Základní nařízení Evropské unie

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 3330/91.
- Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení Komise (ES) č. 1982/2004, kterým se provádí nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 638/2004, o statistice Společenství obchodu se zbožím mezi členskými státy a o zrušení nařízení Komise (ES) č. 1901/2000 a (EHS) č. 3590/92.
- Nařízení Komise (ES) č. 1915/2005, kterým se mění nařízení (ES) č. 1982/2004, pokud jde o zjednodušení zaznamenávání množství a údajů o zvláštních pohybech zboží.

- e) Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, ve znění pozdějších předpisů, (naposledy Nařízení Komise (ES) č. 1719/2005).
- f) Nařízení Komise (ES) č. 750/2005 o klasifikaci zemí a území pro statistiku zahraničního obchodu Společenství a statistiku obchodu mezi členskými státy.

Základní právní předpisy České republiky související s obchodem

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 185/2004 Sb., o Celní správě ČR,
- Vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi ČR a ostatními členskými státy ES,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Celní unie a vnější obchodní politika EU

EU je celní unií vytvořenou v souladu s pravidly WTO. Hlavní deklarovanou snahou WTO je odstraňování obchodních bariér. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník.

Pro dovozce je celní sazebník v podobě tzv. **TARIC** (Integrovaný tarif Evropského společenství, vydávaný v souladu s Nařízením Komise EHS č. 2658/87). TARIC má českou verzi – Národní integrovaný tarif (NIT, respektive Český integrovaný tarif), kde jsou uvedena netarifní opatření, sazby daně z přidané hodnoty a spotřební daně. Přepočtení národních měn na EURO, důležitý při stanovování hodnoty zboží, je stanoven směrnicí EU. Distribuce TARICu probíhá v aktuální elektronické podobě na adrese http://europa.eu.int/comm/taxation_customs nebo na adrese www.cs.mfcr.cz a 1x ročně je vydáván v Úředním věstníku EU.

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy Evropského sdružení volného obchodu (ESVO), které zahrnuje pouze Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. Česká republika již přistoupila také k Dohodě o Evropském hospodářském prostoru (EHP), který zahrnuje Norsko, Island a Lichtenštejnsko, protože vazba EHP na vnitřní trh EU je již velmi silná.

Další významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je oblast Středomoří (Maroko, Palestina, Tunisko, Jordánsko, Libanon, Egypt, Alžírsko).

Neméně důležitá z hlediska zemědělských komodit je dohoda o spolupráci se skupinou afrických, karibských a tichomořských rozvojových zemí (ACP). Významné jsou rovněž preferenční dohody s Bulharskem, Rumunskem, Tureckem, Izraelem a Chorvatskem, dále s Běloruskem, Čínou, Chile, Mercosurem (Argentina, Brazílie, Paraguay, Uruguay), Švýcarskem, Arménií, Ázerbájdžánem, Makedonií, Gruzíí, Kazachstánem, Kyrgyzstánem, Mexikem, Moldávií, Ruskou federací, Republikou San Marino, JAR, Jižní Koreou, Sýrií, Turkmenistánem, Ukrajinou a Uzbekistánem.

S vyspělými mimoevropskými zeměmi, jako je Austrálie, Kanada, Japonsko, Korejská republika, Hongkong, Tchaj-wan, Nový Zéland, Singapur a USA, probíhá obchod EU na základě smluvních celních sazeb. Na některé vybrané zemědělské výrobky existují komoditní preferenční ujednání, které bude moci ČR rovněž využívat.

Hlavní nařízení ES, které se týkají:

a) společné organizace trhu se lnem a konopím pěstovanými na vlákno

Nařízení Rady č. 1673/2000
Nařízení Komise č. 245/2001
Nařízení Komise č. 1093/2001
Nařízení Komise č. 2105/2001
Nařízení Komise č. 2478/2001
Nařízení Komise č. 52/2002
Nařízení Komise č. 651/2002
Nařízení Komise č. 1401/2003
Nařízení Komise č. 393/2004
Nařízení Komise č. 752/2004
Nařízení Komise č. 2170/2004
Nařízení Komise č. 873/2005
Nařízení Komise č. 1975/2005

b) systému podpor pro pěstitele některých plodin na orné půdě

Nařízení Rady č. 1672/2000 v platném znění

c) režimů přímých podpor v rámci společné zemědělské politiky

Nařízení Rady č. 1782/2003 v platném znění

Výkonným orgánem pro společnou organizaci trhu se lnem a konopím, pěstovaným na vlákno, v ČR je SZIF (zákon č. 256/2000 Sb., v platném znění). Provádí agendu spojenou s uznáváním prvních zpracovatelů a veškeré úkony, spojené s oběhem a výplatou finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces, týkající se finančního vztahu producentské sféry s institucemi EU.

Informace lze získat na následujících webových stránkách

Webový server SZIF: <http://www.szif.cz>

Webový server MZe: <http://www.mze.cz>, úsek zahraniční vztahy, navigace – evropská integrace, kde lze najít seznam předpisů ES souvisejících se sektorem ln a konopí.

2. LICENČNÍ POLITIKA

Nařízení vlády č. 248/2004 Sb. stanoví, že od 1. 5. 2004 licence pro dovoz konopí ze třetích zemí podle předpisů ES vydává SZIF na základě žádosti dovozce. Licenci pro dovoz surového konopí lze vydat pouze schválenému prvnímu zpracovateli, jehož schválení zahrnuje zpracování konopných stonků.

K žádosti o licenci pro dovoz semen konopí určených k výsevu je žadatel povinen připojit doklad, který prokazuje, že se jedná o odrůdu, která nemá vyšší obsah tetrahydrokanabinolu než 0,2 %.

Licenci pro dovoz semen konopí, která nejsou určena k výsevu, lze v souladu s předpisy ES vydat pouze schválenému dovozci semen konopí. Dovozece musí doložit SZIF, že s konopným semenem bylo naloženo způsobem a ve lhůtě, které stanovují předpisy ES.

3. DAŇOVÁ POLITIKA

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, jsou od 1. 5. 2004 upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem.

Snížené sazbě DPH (tj. 5 %) podléhají následující skupiny položek celního sazebníku:

- 1204 - lněná semena
- 1207 9991 - konopná semena
- 1207 9920 - konopná semena
- 1515 1100 - lněný olej surový
- 1515 1910 - lněný olej pro tech. nebo prům. účely
- 1515 1990 - lněný olej ost., pro lidskou výživu

základní sazbě DPH ve výši 19 % :

- 5301 1000 - len surový nebo máčený
- 5301 2100 - len lámaný nebo třený
- 5301 2900 - len vochlovaný
- 5301 3010 - koudel
- 5301 3090 - lněný odpad

4. LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ VZTAHUJÍCÍ SE BEZPROSTŘEDNĚ KE LNU A KONOPÍ

Zákon č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony. Účinnost od 1. 5. 2004.

Nařízení vlády 144/2006 Sb., kterým se mění NV č. 144/2005 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy pro kalendářní roky 2005 a 2006. Účinnost od 15. 4. 2005.

Nařízení vlády 141/2006 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006. Účinnost od 15. 4. 2006 do 1. 7. 2007.

Nařízení vlády č. 248/2004 Sb., o některých opatřeních k provádění společné organizace trhu se lnem a konopím pěstovanými na vlákno. Účinnost od 1. 5. 2005.

Zákon č. 167/1998 Sb., (ve znění úplného znění zákona č. 466/2004 Sb.), o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů. Z tohoto zákona vyplývá ohlašovací povinnost pěstitelům konopí na ploše větší než 100 m².

Vyhláška č. 151/2005 Sb., kterou se stanoví vzory formulářů pro hlášení osob pěstujících mák setý nebo konopí a způsob vyplňování a nakládání s uvedenými formuláři. Účinnost od 26. 4. 2005.

Zákon č. 307/2000 Sb., o zemědělských skladních listech a zemědělských veřejných skladech a o změně některých souvisejících zákonů. Účinnost od 7. 9. 2000.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin. Účinnost od 1. 2. 2001.

Vyhláška č. 388/2003 Sb., kterou se mění vyhláška č. 403/2000 Sb., kterou se určují druhy zemědělského zboží, na něž je možné vystavovat zemědělské skladní listy a podmínky pro provozování zemědělských veřejných skladů. Účinnost od 13. 11. 2003.

Zákon č. 178/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů. Účinnost od 1. 4. 2006.

Vyhláška č. 40/2005 Sb., kterou se mění vyhl. č. 175/2004 Sb., o podrobnostech o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin. Účinnost od 1. 2. 2005.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů. Účinnost od 31. 5. 2004.

Vyhláška č. 329/2004 Sb., o přípravcích a dalších prostředcích na ochranu rostlin. Účinnost od 31. 5. 2004.

Vyhláška č. 330/2004 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů. Účinnost od 31. 5. 2004.

5. DOTAČNÍ POLITIKA V RÁMCI SPOLEČNÉ ZEMĚDĚLSKÉ POLITIKY

Základním dokumentem pro přádný len a konopí bylo dlouhá léta nařízení Rady (EHS) č. 1308/1970, o společné organizaci trhu s přádným lnem a konopím. Toto nařízení trh v sektoru přádných plodin, pokud se týkalo množství produkce, nijak neregulovalo. V červenci roku 2000 bylo s platností od marketingového roku 2001/02 nahrazeno nařízením Rady (EHS) č. 1673/2000, o společné organizaci trhu s lnem a konopím, kterým se ustanovila národní garantovaná množství pro dlouhé a krátké vlákno.

NR č. (ES) 1673/2000, vedle stanovení národních garantovaných množství, stanovilo také výši podpory na zpracování 1 tuny vlákna takto:

- na dlouhá lněná vlákna 160 EUR pro marketingové roky 2002/2003 až 2005/2006
- na krátká lněná vlákna a konopná vlákna, obsahující maximálně 7,5 % nečistot a pazdeří, 90 EUR

Členské státy, se zřetelem k tradičním možnostem prodeje, mohou rozhodnout o poskytování podpor také na:

- krátká lněná vlákna s obsahem nečistot a pazdeří ve výši 7,5 % až 15 %
- konopná vlákna s obsahem nečistot a pazdeří ve výši od 7,5 až do 25 %

V těchto případech poskytnou členské státy podporu na množství vlákna, které odpovídá při základu 7,5 % nečistot a pazdeří maximálně výši národního garantovaného množství.

Limity pro jednotlivé zpracovatele určí členské státy tak, aby byla dodržena národní garantovaná množství, která jsou pro ČR 1 923 tun dlouhého lněného vlákna a 2 866 tun krátkého lněného a konopného vlákna.

Podpora pěstitelům byla začleněna jako přímá platba do podpory pěstování některých plodin na orné půdě v rámci nařízení Komise (EHS) č. 1251/1999 a následně do přílohy č. IX nařízení Rady (ES) č. 1782/2003. Vzhledem k tomu, že podpora pěstiteli je přímou platbou, je na ní aplikován princip postupného zvyšování přímých plateb a tato platba je zahrnuta do platby SAPS. Pokud se jedná o podpory zpracovatelům, nejedná se o přímou platbu ve smyslu komunitárního práva a tato podpora je tedy vyplácena v plné výši od doby vstupu ČR do EU.

Vzhledem k tomu, že stávající podpora zpracovatelům dle nařízení Rady (ES) č. 1673/2000 měla skončit v marketingovém roce 2005/2006, Komise na základě výběrového řízení vybrala firmu ERNST and YOUNG, aby zpracovala studii hodnotící organizaci společného trhu pro sektor lnu a konopí. Hodnotící studie se zaměřila na význam, účinnost a efektivitu sektoru lnu a konopí po reformě z roku 2001/2002 v tomto sektoru. Na základě výsledků této studie bylo navrženo prodloužení stávajícího systému podpor o dva roky, tj. do marketingového roku 2007/2008.

Nový návrh nařízení (kterým se mění nařízení (ES) č. 1673/2000, pokud jde o podporu na zpracování lnu a konopí pěstovaných na vlákno a nařízení (ES) č. 1782/2003, pokud jde o konopí, které může využívat režim jednotné platby ČR) vyhovuje ČR s výhradou k ustanovení čl. 3 nařízení Rady (ES) č. 1673/2000, který se týká stanovených garantovaných maximálních množství a jejich rozdělení na jednotlivé státy. Garantované národní množství pro ČR 1 923 tun dlouhého lněného vlákna a především 2 866 tun krátkého lněného a konopného vlákna je pro potřeby ČR nedostačující. S ohledem na vybudovanou zpracovatelskou kapacitu a rapidní nárůst plochy konopí ze 156 ha v roce 2005 na 1 100 ha v roce 2006 ČR žádá navýšení národního garantovaného množství pro krátké lněné a konopné vlákno (čl. 3, bod 2, písm. a) z 2 866 tun na 5 000 tun.

Pro pěstování přadného lnu v ČR, jako tradiční komodity, má předložený návrh nařízení Rady negativní dopad v tom smyslu, že zachovává a minimálně o 2 roky prodlužuje současnou výši národních kvót pro podporu zpracování dlouhého a krátkého vlákna, které jsou pro potřeby ČR nedostačující. Dále zachovává dodatečné platby pouze pro vybrané regiony západní Evropy, což činí naše pěstitele v rámci EU nekonkurenceschopnými. V porovnání s pěstiteli v regionech, zařazených podle přílohy nařízení Rady č. 1673/2000 do Zóny I, pěstitelé přadného lnu v ČR, i s národní doplňkovou platbou TOP-UP, obdrží cca 50 % podpory. Nedostatečná výše podpory a snížení cen vláken způsobuje pokles pěstitelských ploch pod potřebnou úroveň.

Vzhledem k tomu, že většina zpracovatelského průmyslu je situována v marginálních oblastech ČR, je význam prosperity odvětví v úzké spojitosti i se zaměstnaností, rozvojem regionů, rozvojem infrastruktury a i kulturním prostředím regionu. Z tohoto důvodu má ČR zájem na zachování pěstování přadného lnu v rozsahu cca 6 000 – 8 000 ha a konopí cca 2 000 ha i po roce 2007/2008. Pro tyto plochy má ČR vybudované zpracovatelské kapacity.

Dotační politika ČR

V roce 2005 byla podpora pěstování lnu na vlákno dána NV č. 145/2005 Sb., ze dne 13. dubna 2005, o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2005. Ze 118 žadatelů o národní doplňkovou platbu na 4 286 ha přadného lnu bylo 117 žadatelům vyplaceno celkem 21 555 680,- Kč. Sazba na 1 ha činila 5 029,3 Kč.

Pro rok 2006 je podpora pěstování lnu na vlákno dána NV č. 141/2006 Sb., ze dne 15. dubna 2006, o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám pro rok 2006. Podle tohoto nařízení je předmětem podpory plocha osetá uznaným osivem odrůd přadného lnu, na kterou má pěstitel uzavřenou smlouvu o odbytu s akreditovaným prvním zpracovatelem. Na tyto plochy lze vyplácet přímou platbu ve výši 170,18 EUR/ha, tj. cca 5 100 Kč/ha.

Žádost o platbu na pěstování lnu na vlákno se podává Fondu na jím vydaném formuláři do 15. května. Bližší pokyny pro vyplnění formulářů žádosti o jednotnou platbu na plochu (SAPS) a doplňkové platbě k jednotné platbě na plochu vydal SZIF v příručce pro žadatele.

V roce 2006 je podle předběžných informací podáno na doplňkovou platbu na přadný len pouze 80 žádostí, které dohromady dávají výměru 2 765 ha.

Pěstování lnu olejného a konopí na vlákno bylo v roce 2005 podpořeno v rámci platby na pěstování plodin na orné půdě ve výši 2 314,90 Kč/ha.

V současné době jsou v ČR akreditováni tito první zpracovatelé lněných stonků:

Texlen, Čemolen, Lenka Kácov, Moravolen Trade, Agritec, Opavlen, Odetka. Lenka Kácov je akreditována také na zpracování konopného stonku. Výlučně pro zpracování konopného stonku byla nově akreditována firma Josef Benedikt, Kladno a připravuje se akreditace firmy AV Kontakt, Březová.

Souhrnná roční zpracovatelská kapacita těchto podniků je cca 8 500 tun dlouhého lněného vlákna, 9 000 tun krátkého vlákna a 3 800 tun konopného vlákna. Do konce roku 2006 se předpokládá navýšení zpracovatelské kapacity na konopné vlákno na cca 6 300 tun.

PĚSTOVÁNÍ PŘADNÉHO LNU VE SVĚTĚ A EU

Podle informací sekce Pěstování a přípravy vláken CELC se lnářská produkce mimo EU (Čína, Rusko, Bělorusko, Ukrajina) drasticky snižuje nejen jako důsledek značného omezení pěstitelských ploch v celých zeměpisných oblastech, ale také jako důsledek špatných a podprůměrných lnářských sklizní.

Světové osevní plochy přadného lnu se pohybují přibližně okolo 417 000 ha, na nichž se Francie, Belgie a Nizozemsko podílí cca 107 000 ha, tj. více než 25 %. Světová produkce třeného vlákna se odhaduje přibližně na 216 000 tun, z čehož tři uvedené země produkují 60 – 66 %. Z toho vyplývá, že světová produkce lněného dlouhého vlákna je především koncentrována v zemích západní Evropy – mezi Šeldou a Seinou. Tento areál, s tak vynikajícími výsledky a historií, nelze snadno jinde ve světě nahradit.

Pěstování přadného lnu v zemích EU

Do počátku devadesátých let se v zemích EU pěstoval přadný len na cca 50 – 80 tis. ha. K velkému poklesu osevních ploch na 44 tis. ha došlo v letech 1991/1992, kdy vyvrcholila lnářská krize. Zásadou nové dotační politiky EU se v dalších letech zájem o pěstování lnu opět oživil a osevní plochy se postupně zvyšovaly. V roce 1995 překročily osevní plochy hranici 100 tis. ha a v roce 1999 dosáhly téměř 214 tis. ha. Hlavním důvodem tohoto nebývalého nárůstu osevních ploch však bylo spekulativní pěstování lnu v netradičních pěstitelských zemích s cílem získat dotace.

Vývoj pěstování přadného lnu v pěstitelských zemích EU uvádí tabulka. Údaje za rok 2004 a 2005 jsou včetně osevních ploch zemí, které v roce 2004 do EU přistoupily.

Vývoj ploch přadného lnu v zemích EU

Země	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Francie ¹⁾	44 556	45 096	43 708	49 129	53 680	66 561	66 772	74 439	78 281	81 843
Belgie	11 188	11 654	11 211	12 176	13 320	16 860	15 315	19 306	19 823	18 761
Nizozemsko	3 823	4 089	3 306	3 570	4 016	4 415	4 062	4 615	4 517	4 685
Celkem	59 567	60 109	58 225	64 875	71 016	87 836	86 153	98 360	102 621	105 289
Velká Británie	20 219	19 080	16 700	15 000	12 089	4 860	177	1 976	1 820	21
Finsko	383	903	613	863	1 067	365	202	97	67	57
Německo ²⁾	4 595	1 382	416	569	402	200	200	224	180	38
Španělsko	46 613	49 045	87 727	126 226	13 895	457	55	0	0	0
Rakousko	1 102	780	635	336	450	132	171	142	110	133
Švédsko	3	47	320	1 327	21	0	25	0	30	0
Dánsko	61	57	44	11	45	19	2	0	0	0
Itálie	10					0	6	20	80	18
Irsko	3	42	1							
Portugalsko	135	1 125	1 500	4 678	3 810	0	0			
Lotyšsko									2 400	2 072
Litva									5 600	3 599
Polsko									5 745	1 507
Česko									5 499	4 311
Celkem EU	132 691	133 286	166 181	213 885	102 183	93 869	86 991	100 819	124 152	117 045

Pramen: DGV I – C4 Evropská komise, Statistika belgického ministerstva pro střední stav a zemědělství, *Vlas Berichten* č. 8/2002, č. 12, 22/2003, č. 22/04, č. 23/05, Lnářský svaz ČR

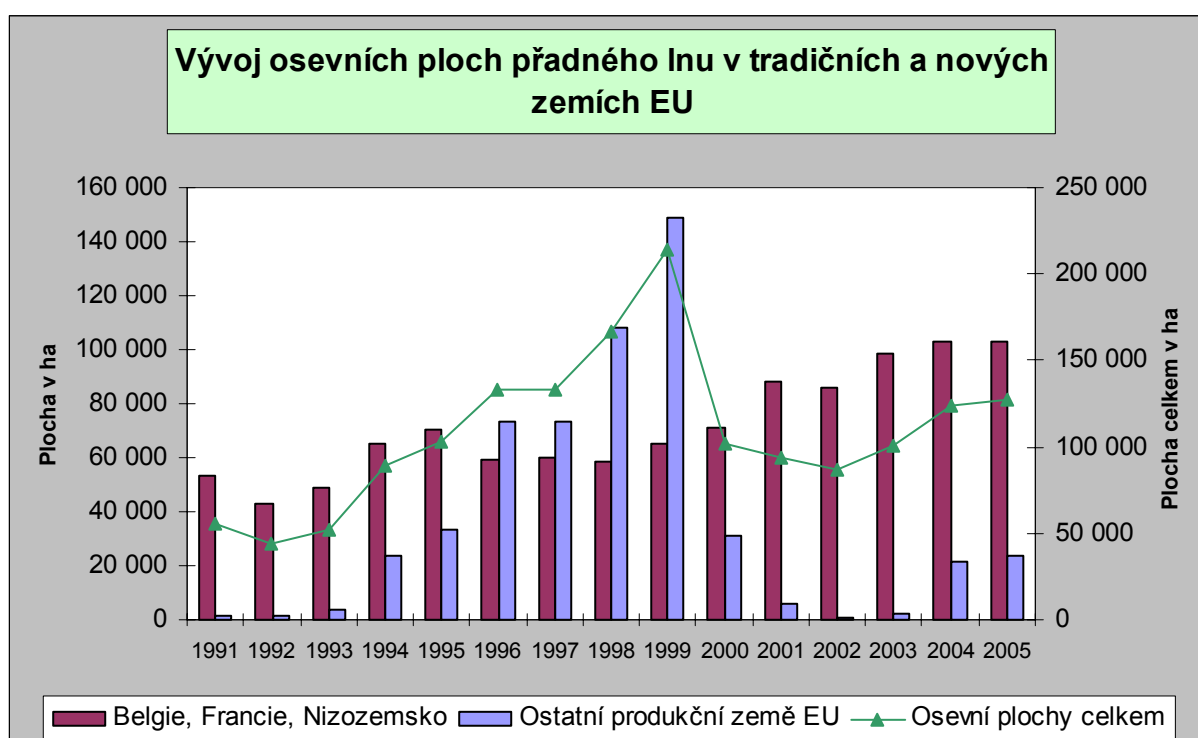
Poznámka: ¹⁾ bez ha určených pro papírenský průmysl (rok 2002 – 1 700 ha, rok 2001 – 1 400 ha, rok 2000 – 2 000 ha, rok 2004 včetně 1 800 ha),

²⁾ bez ha pro netextilní užití (rok 2002 – 150 ha, rok 2001 – 200 ha)

V tradičních lnářských zemích EU (Francii, Belgii, Nizozemsku) se osevní plochy pohybovaly do roku 1999 mezi 60 až 70 tis. ha, další roky se meziročně zvyšovaly s výjimkou roku 2002. Tyto země trvale produkují vysoce kvalitní lněné vlákno zejména pro textilní zpracování a jeho produkci regulují v závislosti na vývoji poptávky.

Podpora pěstování přadného lnu byla do roku 2000 v EU vyplácena bez ohledu na náročnost sklizně, následného zpracování a využití. Toho využily a len začaly intenzivně pěstovat další země EU 15, zejména Španělsko a Velká Británie. Ve Velké Británii nebyl konjunkturální růst ploch větší než 20 tis. ha, ve Španělsku však pěstební plochy lnu dosáhly v krátké době 126 tis. ha.

Celkový dopad tohoto neobvyklého rozšiřování však byl katastrofální. V roce 1999 byl evidován v EU 15 areál přadných lnů ve výši téměř 214 tis. ha. K navýšení produkce lnářských surovin však téměř nedošlo. Po reformě společného řízení evropského zemědělského trhu v roce 2000 a schválení nových směrnic k výplatě podpor, opadl zájem o pěstování lnu v netradičních lnářských zemích tak rychle, jak vznikl.

Pramen: *Vlas Berichten* č. 8/02, č. 12, 22/03, č. 22/04, č. 22, 23/05, kvalifikované odhady

Poznámka: od roku 2004 jsou zahrnuty země, které v tom roce přistoupily do EU, lnářský svaz ČR

Naopak v tradičních lnářských zemích západní Evropy je od roku 1990 zaznamenán růst osevních ploch přadného lnu a typickým znakem posledních let je koncentrace ploch. Tento jev je v moderním zemědělství obvyklý a nutný. K tomuto vývoji dochází především proto, že se změnila obchodní strategie na světovém lnářském trhu.

Tyto země se rozhodly akceptovat rozšířenou poptávku po lnářských surovinách, což vedlo ke zvyšování pěstebních ploch v těchto zemích. V roce 2004 přistoupilo k EU 15 dalších 10 zemí, z nichž jsou tradičními producenty přadného lnu především Česká republika, Polsko, Litva a Lotyšsko. Z některých zemí stále nejsou k dispozici ověřené údaje o rozsahu osevních ploch a čísla uvedená v tabulce v závorkách jsou odhady.

O rozsahu osevních ploch přadného lnu v roce 2006 rozhodne rentabilita pěstování. Vzhledem k současné nepříznivé situaci v odbytu textilního zboží na světovém trhu, dochází již v některých členských zemích EU 25 k poklesu osevních ploch přadného lnu.

Pěstování přadného lnu v EU v roce 2005

S uvedenými více než 117 000 ha ploch přadného lnu reprezentuje dnes rozšířená Evropská unie 25 států přibližně 30 % celého areálu přadného lnu ve světě. Produkce je především koncentrována do pěti členských států EU, a to: Francie, Belgie, Nizozemska, České republiky a Litvy. Vzhledem k chybějícím, nebo neúplným údajům z některých zemí, jsou v tabulce uvedeny v závorkách kvalifikované odhady. Skutečná plocha může být spíše vyšší.

Lnářská výroba všeobecně se dlouhodobě vyznačuje značnými výkyvy a kolísáním. Lze však konstatovat, že v západoevropských zemích měla tato výroba v posledních letech pozoruhodně stabilní a rostoucí trend, který v minulosti nemá obdobu.

Například v roce 2000 se v uvedených zemích vypěstovalo 573 000 tun lněných rosených stonků a v roce 2004 již 775 000 tun. Objem výroby dlouhého vlákna vzrostl ve stejném období v důsledku rozšířeného pěstitelského areálu z 93 500 tun na 136 500 tun. V krátkém vlákně to znamenalo nárůst objemu výroby ze 47 000 tun na 61 000 tun.

Průběh vegetace a sklizně roku 2005

Vzhledem k tomu, že stále ještě nejsou k dispozici ucelené a odpovídající informace ze všech zemí EU, vychází hodnocení evropské produkce, tak jako v předchozích letech, z hodnocení tradičních západoevropských zemí Belgie, Francie a Nizozemska, jejichž podíl na celkové produkci přadného lnu je nejvyšší.

Setí bylo ukončeno již koncem března, jen výjimečně se selo ještě v prvních dnech dubna. Hodnocení vzrůstu porostů přadných lnů bylo ještě na počátku května velmi optimistické. V důsledku nočních mrazíků koncem května byl intenzivní růst přerušen a většina partií byla nižší než v minulých letech.

Trhání se zdrželo zejména v důsledku značných dešťových srážek počátkem července, které zasáhly celou západní Evropu. Zatímco v Nizozemsku, v Belgii a v severních departementech Francie byly problémy s deštěm a rozmoklou půdou, v jižních krajích to bylo sucho.

Rosení mělo v zemích západní Evropy zdánlivě příznivé počasí. Průběh rosení však na většině parcel pokračoval mimořádně rychle, docházelo i k přerosení materiálu, ke ztrátám na pevnosti. Stonek nebylo možné z důvodu vysoké vlhkosti nejen obracet, ale i včas sklízet. To se projevilo na kvalitě vlákna, které je sice jemné, ale méně pevné a z hlediska přadláků spíše vhodné pro příze útkové, než osnovní.

Sklizeň roku 2005 nese znaky extrémních výkyvů počasí (pozdních mrazíků, velmi chladných nocí, místních známek sucha na straně jedné a prudkých bouřek, spojených s poléháním porostů na straně druhé, letních period s tropickými teplotami a následným krupobitím a podobně). V Belgii bylo těchto extrémů méně než v Nizozemsku, ale i zde byla sklizeň stonku nižší než v minulých letech. Francie v tomto ohledu dopadla nejlépe, přesto však řada oblastí trpěla suchem v období intenzivního růstu a rosení.

Kvalita roseného stonku byla velmi různorodá dle oblastí, nejen co do hektarových výnosů, ale i co do úrovně rosícího procesu. V severních oblastech tradičních lnářských států velmi komplikovala operaci rosení a svoz stonku přemíra dešťových srážek, v jižních oblastech nebyl vždy dostatek dešťů, aby byl proces rosení příznivý a vlákno kvalitně, homogenně vyrosené.

Kvalitu vlákna z nové sklizně lze charakterizovat takto:

- 50 % sklizně má vlákno pevné a dobrou a homogenní barvu
- 50 % sklizně má vlákno pruhované, nejednotné, dokonce částečně přerosené tudíž nepevné, nebo nedorosené a tedy špatně spřadatelné

Bilance lnářských surovin v zemích západní Evropy

Ze sklizně 2005 je k dispozici materiál pro výrobu cca 130 000 tun dlouhého vlákna. Za normálních tržních poměrů, při vyloučení cenových tlaků a spekulací, by měla být poptávka po vlákně ze států západní Evropy ve výši 139 000 tun. Podle těchto teoretických úvah by měl být trh dlouhého vlákna v těchto zemích v rovnováze.

Bilance lněného dlouhého vlákna v tradičních lnářských zemích (Francie, Belgie, Nizozemsko) v tunách

Ukazatel	2003/2004 skutečnost	2004/2005 předpoklad	2005/2006 prognóza*
A. NABÍDKA			
I. Počáteční zásoba k 30.6.			
I.1 Dlouhé vlákno ve stonku	20 559	25 955	
I.2 Tírenská výroba vlákna	10 686	25 240	
I.3 Obchod	3 000	7 000	
I.4 Přádelny	5 726	5 661	
Počáteční zásoba celkem	39 971	63 856	65 256
2. Přínos z nové sklizně ¹⁾	144 500	131 400	122 000
3. Dovoz	9 400	6 000	6 000
Nabídka celkem	193 871	201 256	193 256
B. POPTÁVKA			
I. EU			
I.1 Přádelny zemí EU ²⁾	25 737	25 000	23 000
I.2 Jiné sektory	6 709	6 000	6 000
2. Export	97 569	105 000	110 000
Poptávka celkem	130 015	136 000	139 000
C. KONEČNÁ ZÁSoba			
1. Dlouhé vlákno ve stonku	25 955		
2. Tírenská výroba	25 240		
3. Obchod	7 000		
4. Přádelny	5 661		
Konečná zásoba celkem	63 856	65 256	54 256
Celkem zásoba + poptávka	193 871	201 256	193 256

Pramen: Vlas Berichten 14/2005

Poznámka: ¹⁾ Pouze tradiční lnářské země Francie, Belgie a Nizozemsko, ²⁾ Včetně delokalizovaných přádelen a přádelen nezačleněných do CELC

Přesto, že předběžná bilance zveřejněná v Vlas Berichten signalizuje vcelku rovnováhu světového trhu lnářských surovin, je nezbytné snížit areál pěstitelských ploch přadného lnu v roce 2006 nebo alespoň zpomalit výrobu lněných vláken.

Vývoj cen dlouhého vlákna v EU

Přes všechny problémy, které lnářskou prvovýrobu v klasických lnářských zemích v posledních několika letech doprovázely, zaručovaly předchozí sklizně pěstitelům přadného lnu i zpracovatelům lněného stonku slušný příjem z jednoho hektaru sklizňové plochy. To však již v roce 2004 neplatilo. Nepříznivý cenový vývoj byl nastartován koncem roku 2003 výrazným poklesem cen dlouhého třeného vlákna a tento stav přetrvával i v dalších sezónách. Tolik potřebné oživení se nedostavilo ani v roce 2005, kdy trh stagnoval, přetrvávalo spekulativní váhání odběratelů a odbytová situace byla stále nepřehledná.

Hlavní příčiny nepříznivého cenového vývoje lněného vlákna:

- vyšší kurz eura oproti dolaru
- zvýšený podíl exportu lněného vlákna do oblastí s převahou dolarové měny
- vysoká nabídka vlákna
- nejistoty v dodavatelsko - odběratelských vztazích

Rozborem obchodní situace, která panuje na světovém trhu lnářských surovin od začátku sezóny 2004/2005, se zabýval vrcholný orgán francouzské lnářské organizace CIPALIN. Vyzval k zodpovědnosti pěstitele přadného lnu, aby neprodávali lněné materiály za nízké ceny, které ani

nekryjí veškeré náklady. Pro Inářskou sklizeň s normální výtěžností je cena 1,5 EUR/kg třeného lněného vlákna (s výjimkou vyloženě jakostně znehodnocených partií) absolutně nejnižší základní cenou.

Vývoj cen lněného dlouhého vlákna v Belgii a v ČR v roce 2005

Období	Nízká jakost Tex 140 – 125 Standard 7 – 8			Střední jakost Tex 110 – 100 Standard 9 – 10		
	Belgie		ČR	Belgie		ČR
	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg
4. čtvrtletí 2004	do 1,4875	do 45,30	do 30	1,4876 – 1,8590	45,30 – 56,60	30 - 35
1. čtvrtletí 2005	do 1,4875	do 44,60	do 28	1,4876 – 1,7353	44,60 – 52,00	
2. čtvrtletí 2005	do 1,4875	do 44,70	do 27	1,4876 – 1,7353	44,70 – 52,10	
3. čtvrtletí 2005	do 1,3635	do 40,30	do 26	1,3635 – 1,6115	40,30 – 47,60	
4. čtvrtletí 2005	do 1,2395	do 36,00	do 25	1,2396 – 1,4875	36,00 – 43,10	

Období	Lepší jakost Tex 92 Standard 11			Nejlepší jakost Tex 84 Standard 12		
	Belgie		ČR	Belgie		ČR
	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg	EUR/kg	Kč/kg	Kč/kg
4. čtvrtletí 2004	1,8591 – 2,1070	56,60 – 64,10	50 - 55	od 2,1071	64,20	podle dohody
1. čtvrtletí 2005	1,7354 – 1,9831	52,00 – 59,40	47 - 51	od 1,9831	59,50	
2. čtvrtletí 2005	1,7354 – 1,9831	52,10 – 59,60	47 - 51	od 1,9831	59,70	
3. čtvrtletí 2005	1,6115 – 1,8590	47,60 – 54,90	43 - 47	od 1,8590	55,00	
4. čtvrtletí 2005	1,4876 – 1,7350	43,10 – 50,30	40 - 45	od 1,7350	55,40	

Pramen: Vlas Berichten č. 1 až 26/2005, Lnářský svaz ČR

Poznámka: Přepočty kurzem platným ke konci příslušného čtvrtletí (rok 2005 –29,945; 30,030; 29,550; 29,005) IV. čtvrtletí 2004 kurzem 30,465

Cenové relace, uvedené v tabulce, jsou průměrné čtvrtletní hodnoty dosahované na burze lnu v belgickém Kortrijku, které jsou určující pro lnářské obchodní transakce v celé EU.

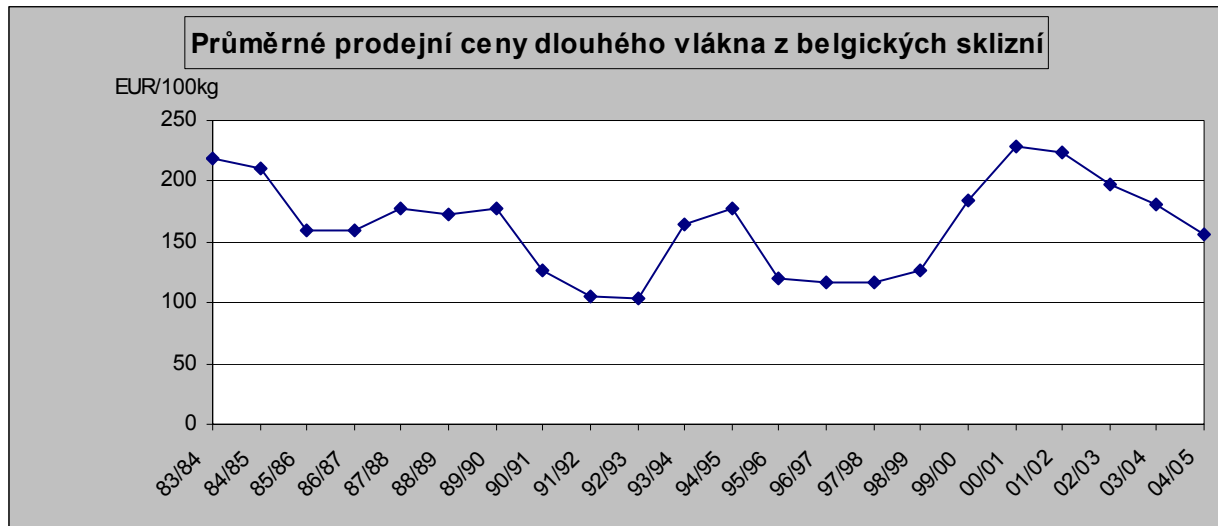
Ani na počátku druhé poloviny sezóny 2005/2006 nenastává žádné významné zlepšení cen. Případné ojedinělé obchody jsou orientovány na vyšší kvalitu a kontrakt je podmínován minimální cenou. Odbyt dlouhého vlákna středních kvalit ve větším rozsahu se nekoná. Nejistoty v dodavatelsko odběratelských vztazích mají nepříznivý vliv na ceny, které jsou téměř v celém sortimentu již pod hranicí rentability.

Vývoj trhu dlouhého vlákna v EU

Z obchodního hlediska lze minulé období charakterizovat následovně:

- **Marketingový rok 1999/2000** – v mnoha ohledech lze označit jako rekordní, s nevídanými objemy prodeje, růstem cen, odbouráním zásob surovin na nejnižší úroveň za posledních 15 let.
- **Marketingový rok 2000/2001** – byl vytvořen předěl velmi vysokých prodejních cen. Poptávka po surovinách nedokázala pokrýt vysokou nabídku. Výsledkem byl opětovný nárůst zásob vlákna.
- **Marketingový rok 2001/2002** – byl silně poznamenán ztrátami z neúrody a poškozením lněných stonků nepříznivým počasím na podzim roku 2001. Vzhledem k zásobám z minulé sezóny se udržela rovnováha mezi nabídkou a poptávkou. Na dobré úrovni se udržely i ceny surovin.
- **Marketingový rok 2002/2003** – přes rekordní zvýšení výroby se udržel dobrý odbyt veškerých lnářských surovin. Jediným negativním jevem bylo obecné snížení cen v důsledku kurzovní pozice amerického dolaru. I přes pokles cen byla zachována rentabilita.

- **Marketingový rok 2003/2004** – v průběhu kampaně nebyl žádný problém nalézt odběratele pro celý sortiment běžných kvalit. S objemem prodeje ve výši 27 333 t (tj. o 11 % vyšší prodej než v předcházejícím roce), byl marketingový rok 2003/04 třetím nejúspěšnějším za posledních 30 roků.
- **Marketingový rok 2004/2005** – slabá dynamika prodeje, pokles zájmu o nižší kvality dlouhého vlákna, nabízené ceny nízké tak, že většina výrobců dávala přednost pozdržet materiál na zásobách a spekulovat s pozdějším zvýšením cen. Všeobecné zvýšení stavu zásob.
- **Marketingový rok 2005/2006** – nepříznivý stav přetrvává a podmínky prodeje dlouhého vlákna jsou pro lnáře tak nepříznivé, že hrozí likvidace řady tradičních lnářských producentů.

Pramen: *Vlas Berichten* č. 2/03, č. 1 – 24/04, č. 1 – 24/05

Vývoj trhu krátkého vlákna v EU

Krátká vlákna jsou dnes na trhu žádaná širším okruhem spotřebitelů než dříve. Objem prodeje roste zejména díky moderním technologiím, a to nejen v textilním průmyslu, ale i v jiných průmyslových oborech. Při pohledu zpět lze dokonce konstatovat, že vlivem snižování zásob v tomto sortimentu došlo, na rozdíl od dlouhého vlákna, k malému a bohužel jen přechodnému zlepšení cen na světovém trhu.

Celková teoretická nabídka krátkých vláken v rámci EU pro sezónu 2004/2005 činila 114 300 tun. Byla o 9 000 tun vyšší než v sezóně 2003/2004.

V předchozích sezónách dosáhla poptávka po lněných krátkých vláknech historické výše, a sice v sezóně 2002/2003 představovala 71 000 tun a v sezóně 2003/2004 dokonce 78 000 tun. Autoři surovinových bilancí zastávají názor, že tato úroveň poptávky je příliš vysoká a nemá naději se dlouho udržet. Odhadují trvalou průměrnou poptávku po krátkých vláknech zhruba ve výši 60 000 tun, což ostatně již současný vývoj potvrzuje.

Vývoj cen krátkého vlákna

Vývoj cen byl obdobný jako u dlouhého vlákna. Rozdíl byl jen v nepatrném zlepšení v prvních měsících prodejní sezóny. V prvním pololetí 2005 však ceny klesly hluboko pod úroveň cen na počátku marketingového roku.

Přes všechny uvedené problémy probíhal prodej krátkého vlákna snadněji než u dlouhého vlákna a nebyl příčinou velkých potíží lnářského sektoru. Velká část objemu prodeje byla směřována na Dálný východ. Dosahované průměrné ceny byly silně ovlivňovány kurzovním poměrem eura a dolaru.

Objem prodeje v sezóně 2004/2005 vzrostl o 21 % ve srovnání s předcházejícím obdobím, ale v hodnotovém vyjádření představovalo zvýšení jen 12 %.

Prognóza cenového vývoje

Na trhu s krátkým vláknem by v dalším období neměl vzniknout přebytek nabídky, což dává naději na zlepšení cen v průběhu nové sezóny. Výhodou by měla být také menší závislost lnářů na exportu do Číny.

Největším trhem je papírenský průmysl, kam směřuje přibližně 40 % dodávek. Odbyt pro papírny však ohrožuje značná konkurence jiných surovin. Platí to i pro uplatnění lněných vláken v kompozitních materiálech, geodézii, ve výrobě izolačních a tlumících panelů atd.

Užití vysoce kvalitních jemných krátkovláknenných lněných materiálů do směsových česaných přízí v evropských přádelnách téměř vymizelo. Rozhodujícím odběratelem na světovém trhu je Čína, kde je však obchodní styk negativně ovlivňován náročnou administrativou.

Pramen: Vlas Berichten č. 20/05

Odrůdové pokusy se Inem

PĚSTOVÁNÍ PŘADNÉHO LNU V ČR

Pěstování lnu má v ČR dlouholetou tradici. Především v podhorských a bramborářských výrobních oblastech představuje významnou tržní plodinu. Do roku 1990 se průměrná sklizňová plocha přadného lnu pohybovala nad úrovní 20 tis. ha. Od roku 1992, kdy byly v ČR zrušeny přímé podpory a pěstování se stalo ztrátové, plochy přadného lnu postupně klesaly až na 2 190 ha v roce 1997. Oživení zájmu pěstitelů o tuto plodinu opět nastalo po zavedení dotačního titulu na podporu pěstování přadného lnu. Od roku 1998 pěstební plocha postupně narůstala, v letech 2002 – 2004 se pohybovala na úrovni cca 5 – 6 tis. ha. V roce 2005 byl zaznamenán pokles na 4 368 ha, který dále pokračuje. Podle informací Lnářského svazu je v roce 2006 oseto přadným lnem cca 2 781 ha. Pokles osevních ploch úzce souvisí se současnou světovou lnářskou krizí.

Rosený stonk přadného lnu je nepotravinářská zemědělská komodita, která nemá problémy s odbytem. Naopak, z historie výroby a potřeby třeného vlákna vyplývá, že za příznivé tržní situace pro lněné zboží se cca polovina potřebného množství lněného vlákna k nám musí dovážet, a to i v té kvalitě, kterou můžeme získat ze stonků vypěstovaných v ČR.

Rozšíření ploch přadného lnu na potřebnou rozlohu brání vedle rizikovosti a nízké rentability pěstování této plodiny především nedostatek finančního kapitálu pro pořízení speciální sklizňové techniky.

Rozsah pěstování přadného lnu v ČR

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Výnos rosených stonků (t/ha)	Sklizeň rosených stonků (t)
1980	24 412	24 144	3,47	83 770
1985	23 243	22 242	3,97	88 410
1990	21 425	20 913	3,90	81 575
1991	17 875	15 199	2,09	31 723
1992	9 858	9 333	2,45	22 857
1993	7 859	7 571	3,31	25 038
1994	11 047	10 118	2,68	27 118
1995	10 626 ¹⁾	9 966	3,44	34 300
1996	6 836 ¹⁾	5 899	3,10	18 272
1997	2 191	2 017	3,19	6 439
1998	4 744 ¹⁾	3 719	3,01	11 185
1999	7 315 ¹⁾	5 292	3,22	17 065
2000	8 484 ¹⁾	8 332	1,82	15 137
2001	6 977	6 560	2,70	17 687
2002	5 843	5 843	2,55	14 915
2003	5 684	5 683	2,18	12 387
2004	5 366	5 365	3,27	17 557
2005	4 499	4 499	2,99	13 474

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ osevní plochy zahrnují i plochy lnu olejného

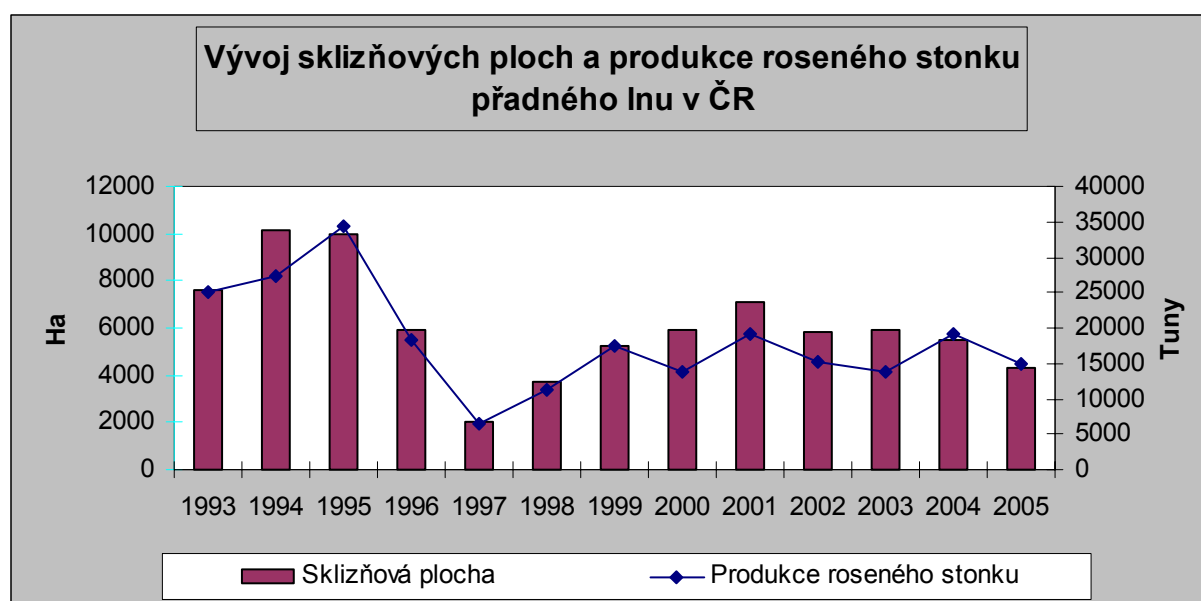
Rozsah pěstování přadného lnu dle Lnářského svazu

Rok sklizně	Osevní plocha (ha)	Sklizňová plocha (ha)	Výnos rosených stonků (t/ha)	Sklizeň rosených stonků (t)
1900		29 343		
1950		29 800		
1960		38 925		95 912
1970		24 896		71 551
1980	24 412	24 144	3,47	83 770
1990	21 425	20 913	3,90	81 575
1991	17 875	15 199	2,09	31 723
1992	9 858	9 333	2,45	22 857
1993	7 859	7 571	3,31	25 060
1994	11 047	10 118	2,69	27 187
1995	10 200	9 966	3,44	34 300
1996	5 950	5 899	3,10	18 272
1997	2 092	2 017	3,19	6 439
1998	4 069	3 719	3,01	11 185
1999	5 348	5 232	3,34	17 484
2000	6 302	5 911	2,36	13 929
*2001	7 124	7 124	2,7	19 234
2002	5 885	5 825	2,73	15 271
2003	6 003	5 953	2,32	13 822
2004	5 499	5 499	3,6	19 290
2005	4 368	4 311	3,4	14 657
**2006	2 800	2 800	3,8	10 700

Pramen: Lnářský svaz ČR podle průzkumu prováděného v tírnách

Poznámka: * Rosený stoněk z plochy 5 565 ha byl zpracován na dlouhé vlákno, z plochy 1 559 ha byla vyrobena pouze koudel

** predikce Lnářského svazu ČR

Rozdíly v plochách a výnosu stonku proti údajům ČSÚ jsou důsledkem odlišné metodiky sledování. Lnářský svaz ČR eviduje skutečně oseté a sklizené plochy a sklizený rosený stoněk podle uzavřených smluv mezi tírnami a pěstiteli lnu.

Začátek kvetení lnu

Zrání lnu -
raná žlutá zralost

Zrání Inu - plná zralost

Sklizeň Inu

Bilance produkce a užití rosených stonků v ČR

Ukazatel	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/2006*
Sklizňové plochy (ha)	7 124	5 825	5 953	5 499	4 311
Výnos rosených stonků (t/ha)	2,7	2,73	2,32	3,6	3,4
Sklizeň rosených stonků (t)	19 234	15 271	13 822	19 290	14 657
Počáteční zásoba (t)	-	-	-	2 540	2 380
Dovoz (t)	293	492	45	45	30
Vývoz (t)	7	1	69	65	60
Domácí spotřeba (t**)	18 107	16 030	13 813	19 430	16 000
Konečná zásoba (t)	-	-	-	2 380	1 007
Předpokládaná minimální potřeba (t**)	44 000	32 000	31 700	28 000	22 400

Pramen: ČSÚ, celní statistika, Lnářský svaz ČR

Poznámka: * odhady, ** do roku 2003/04 se uvádí odhad, protože se dosud tento údaj sledoval za kalendářní rok - údaj se nesledoval

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců roseného lněného stonku (Kč/t)

1994	1995	1996	1997	1998	1999	*2000	2001	2002	2003	2004	2005
3 740	4 197	3 696	3 222	3 510	4 100	3 317	2 546	4 218	4 119	4 545	2 790

Pramen: ČSÚ

Poznámka: *od roku 2000 údaje Lnářského svazu

Stručné zhodnocení lnářské sezóny 2005 v ČR

V roce 2005 bylo přadným lnem oseto 4 368 ha. K setí bylo použito 14 odrůd. Největší osevní plochy zaznamenaly odrůdy Jordán (21,6 %), Agatha (15,9 %), Bonet (12,9 %), Elektra (12,4 %), Tábor (7,5 %), Ilona (6 %), Escalina (4 %) ploch. V menším rozsahu se pěstovaly odrůdy Merkur, Jitka, Texa, Super, Venika, Viking a Viola.

Lnářský svaz uvádí osevní plochu přadného lnu 4 368 ha, sklizňovou plochu 4 311 ha, celkovou sklizeň rosených stonků 14 657 t, průměrný výnos roseného stonku 3,4 t/ha, průměrný obsah dlouhého vlákna 13,3 %, obsah krátkého vlákna 19,3 %, průměrnou jakost dlouhého vlákna 109 Tex (rozmezí Tex 125 – 92).

Setí přadného lnu proběhlo v období od 7. 4. do 30. 4. 2005. Pro vzcházení byly dobré půdní i povětrnostní podmínky, ale místy byl len při vzcházení a po vzejití začátkem května poškozen nízkými teplotami vzduchu (až -10° C). Počasí s častými přísuškami ve vegetačním období způsobilo, že některé porosty byly nestejně vzrostlé a výška lnu nižší. Celkově bylo možno hodnotit porosty přadného lnu před trháním jako průměrné.

Trhání bylo zahájeno v červenci, do poloviny srpna bylo vytrháno 76 % ploch a do konce srpna byly všechny plochy vytrhány.

Ani při rosení nebyly klimatické podmínky příznivé, u části sklizně došlo k přerosení, pouze lny sklizené do konce třetí dekády měsíce září byly kvalitní. Z lokalit, kde byl naopak nedostatek vláhy bylo získáno vlákno horší kvality. Nepříznivé počasí v druhé polovině srpna (zejména v severních Čechách) způsobilo, že se len nezbavil chlorofylu, což se projevilo horší kvalitou a nižší výdajností vlákna.

Do konce srpna bylo sklizeno 17 % ploch, do poloviny září 52 % a do konce září 80 % ploch. Zbývajících 20 % bylo sklizeno v prvních dvou dekadách měsíce října.

Celkově lze sklizeň lněného stonku hodnotit jako průměrnou, potřebné sklizňové práce nebylo možné kvůli nepříznivému počasí provádět v optimální dobu, což se projevilo na kvalitě stonků a následně na kvalitě vlákna.

Přehled o hlavních výsledcích sezóny přadného lnu v ČR roku 2005

Osevní plocha	ha	4 368
Sklizňová plocha	ha	4 311
- z toho množitelské plochy	ha	*1 467,5
- tj. podíl množitelských ploch	%	33,6
Produkce celkového množství rosených stonků	t	14 657
Průměrný výnos rosených stonků	t/ha	3,4
Průměrná realizační cena za 1 t roseného stonku	Kč	2 790
Celkový obsah vlákna ve stonku	%	32,6
Průměrný obsah dlouhého vlákna	%	13,3
Průměrný výnos semene	t/ha	0,5
Výroba vlákna ze sklizně 2005 celkem – předpoklad	t	4 900
Výroba dlouhého vlákna ze sklizně 2005 – předpoklad	t	2 000
Výroba krátkého vlákna ze sklizně 2004 – předpoklad	t	2 900
Poměr výroby dlouhého a krátkého vlákna		41 : 59
Produkce dlouhého vlákna na 1 ha	kg	464
Produkce krátkého vlákna na 1 ha	kg	673
Celková produkce uznaného osiva	t	296,5

Pramen: Statistika Lnářského svazu ČR, ÚKZÚZ

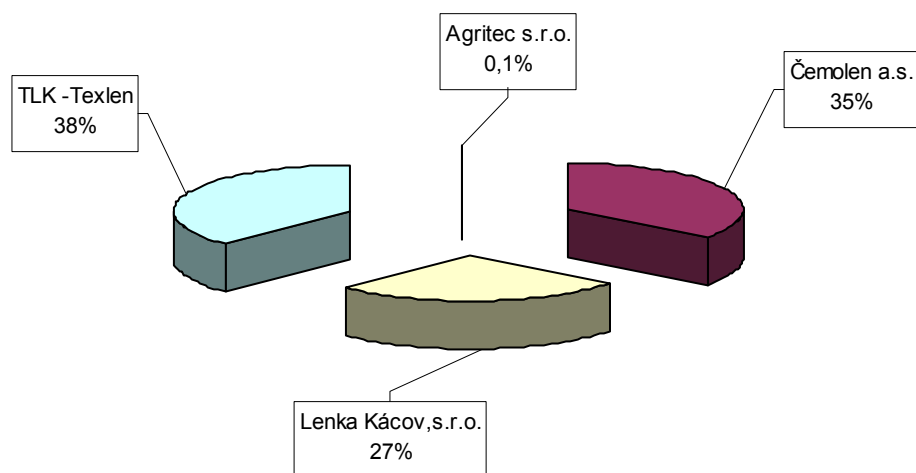
Poznámka: * předběžný údaj

Předpokládaný rozsah osevních ploch v roce 2006

Podle informací z tírensých podniků je v roce 2006 oseto přadným lnem 2 781 ha. V současné době je přadný len v ČR ohroženou plodinou.

Hlavní příčiny:

- výrazně nižší podpora pěstitelům v ČR oproti pěstitelům v zemích EU 15
- dlouhodobě nízká úroveň cen lněných vláken vlivem vysokých dovozů levného čínského zboží do Evropy, které se promítá do nízkých cen roseného stonku
- dosud chybějící provozní kapitál u pěstitelů i zpracovatelů lnu

Podíl jednotlivých tíren v ČR na celkové osevní ploše přadného lnu (předpoklad 2006)

Sklizeň konopí

Potřebný rozsah pěstování přadného lnu z hlediska plného zajištění požadavků zpracovatelského průmyslu na dlouhé vlákno

Rok		2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Potřeba dlouhého vlákna	t/rok	5 970	4 300	4 540	4 820	3 290	2 540
Produkce dlouhého vlákna	t/ha	0,23	0,28	0,32	0,53	0,51	0,64
Výnos rosených stonků	t/ha	2,7	2,73	2,32	3,6	3,4	3,8
Potřebná osevní plocha lnu	ha	25 000	15 300	14 200	9 094	6 580	4 000
Skutečná osevní plocha lnu	ha	7 124	5 885	6 003	5 499	4 368	2 781

Pramen: Lnářský svaz ČR

Poznámka: *předpoklad

Pro plynulou výrobu je potřebné předzásobení zpracovatelských podniků z předchozí sklizně tzv. technologické zásoby. Pro nezbytné předzásobení surovinou na všech výrobních stupních je rozsah pěstování přadného lnu a produkce roseného stonku stále nedostatečná.

TÍRENSKÉ ZPRACOVÁNÍ LNU V ČR

Zpracovatelské kapacity pro přadný len v ČR v roce 2005

Lnářský podnik	Strojní vybavení	Reálná roční zpracovatelská kapacita RS	Zpracovaný RS v kal. roce	Podíl tíren na produkci RS	Využití tíren. kapacit
		t	t	%	%
Agritec Šumperk	1 dvouseková turbína	2 000	3,00	0,02	0,15
Čemolen Humpolec	3 dvousekové turbíny	8 400	4 670,0	34,84	55,59
Lenka Kácov	2 čtyřsekové turbíny	10 000	4 346,23	32,42	43,46
Lenas Malá Štáhle	2 dvousekové turbíny	5 600	195,31	1,46	3,48
Moravolen St. Libavá	1 dvouseková turbína	2 800	1 109,00	8,27	39,60
Sázavolen Leština	1 dvouseková turbína	2 800	369,00	2,75	13,17
Texlen Radvanice	2 dvousekové turbíny	5 600	2 714,15	20,24	48,47
Celkem		37 200	13 403,69	100,00	36,04

Pramen: Statistika Lnářského svazu ČR

Poznámka: Lenas Malá Štáhle zahrnuje Odetku Vrbno p/Pradědem a Opavlen Opava

RS = rosený stoněk

V současné době je celková tuzemská zpracovatelská tírenská kapacita využívána asi z jedné třetiny. V roce 2006 se situace ve zpracování lnu pravděpodobně změní takto :

- pro rok 2006 neuzavřely smlouvy s pěstiteli tírný Lenas Malá Štáhle (v akreditaci Opavlen a.s. a Odetka a.s.), Moravolen Stará Libavá a Sázavolen.
- smlouvy s pěstiteli uzavřely tírný: Agritec Šumperk, ČEMOLEN Humpolec, LENKA Kácov a TEXLEN Radvanice
- k dispozici je volná zpracovatelská kapacita více než 10 000 tun roseného stonku

Zpracování lněných vláken v ČR

Rok	Lněná vlákna celkem (t)	Dlouhé vlákno (t)	Krátké vlákno (t)	Poměr dlouhého vlákna a krátkého vlákna
1991	16 862	7 484	9 387	44 : 56
1992	11 019	4 857	6 162	44 : 56
1993	9 400	4 130	5 270	44 : 56
1994	8 800	3 980	4 820	45 : 55
1995	11 100	4 650	6 450	42 : 58
1996	7 200	2 800	4 400	40 : 60
1997	1 798	708	1 090	40 : 60
1998	3 088	1 235	1 853	40 : 60
1999	4 895	2 098	2 797	42 : 58
2000	4 896	2 235	2 661	45 : 55
2001	4 737	1 596	3 141	34 : 66
2002	5 333	1 598	3 735	30 : 70
2003	4 692	1 751	2 941	37 : 63
2004	4 637	1 889	2 748	41 : 59
2005	4 380	2 300	2 080	52 : 48

Pramen: Lnářský svaz ČR

Zpracování roseného stonku tírnami v ČR (podle kalendářních roků)

Rok	Množství roseného stonku (t)	Průměrná výdajnost dlouhého vlákna v tírně (%)	Skutečná výroba dlouhého vlákna (t)
1998	12 351	10,0	1 235
1999	17 484	12,0	2 098
2000	16 811	13,3	2 235
2001	18 526	8,6	1 596
2002	17 508	9,2	1 598
2003	15 161	11,6	1 751
2004	13 113	14,3	1 889
2005	13 407	17,1	2 300

Pramen: Lnářský svaz ČR

POŽADAVKY TEXTILNÍHO PRŮMYSLU A BILANCE PRODUKCE A UŽITÍ VLÁKNA

Požadavky textilního průmyslu na dlouhé a krátké lněné vlákno v ČR (t)

Ukazatel	Dlouhé vlákno		Krátké vlákno		Vochlované dlouhé vlákno		Vochlované krátké vlákno	
	(třený len)		(tírenská koudel)		(vochlovaný len)		(vochlovaná koudel)	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Z domácí produkce	1 336	1 217	1 302	1 195	296	15	542	257
Z dovozu	882	605	0	0	433	417	515	157
Celkem	2 218	1 822	1 302	1 195	729	432	1 057	414

Pramen: Statistika Lnářského svazu ČR podle sdělení přidělen lnu v ČR

Výroba lněných přízí ve lnářských přádelnách v ČR (t)

Ukazatel	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
Příze lenky	2 484	1 461	1 922	1 890	1 830	2 405	1 760	1 835	1 652	1 786	1 326
Příze koudelky	3 479	2 157	2 159	1 960	2 683	2 754	2 520	2 299	2 242	2 234	2 354
Celkem	5 963	3 618	4 081	3 850	4 513	5 159	4 290	4 030	3 894	4 020	3 680

Pramen: Lnářský svaz ČR, ATOK, Resortní statistické zjišťování MPO

Poznámka: * předpoklad Lnářského svazu ČR

Bilance produkce a užití dlouhého vlákna v ČR (t)

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Počáteční zásoba		1 261	21	801	491	154
Změna provozní zásoby	+12					
Výroba dlouhého vlákna	2 235	1 591	1 598	1 750	1 889	2 300
Dovoz dlouhého vlákna	2 221	2 198	2 102	1 733	2 093	977
Dovoz vochl. vlákná*	1 237	1 006	1 374	821	430	719
Celková nabídka	5 705	6 056	5 095	5 105	4 903	4 150
Tuzemské spotřeba	4 444	5 969	4 273	4 540	4 749	3 428
Vývoz dlouhého vlákna	0	66	21	74	0	299
Konečné zásoby	1 261	21	801	491	154	423

Pramen: Celní statistika, Lnářský svaz ČR

Poznámka: * dovoz vochlovaného vlákna přepočteného na třené vlákno

Celková spotřeba třeného a vochlovaného lnu v roce 2005 odpovídá v přepočtu množství:

- třeného lnu z tuzemska celkem ... 1 827 t
- třeného lnu z dovozu celkem ... 1 601 t
- **třeného lnu celkem ... 3 428 t**

Předpokládaná potřeba třeného a vochlovaného lnu v roce 2006 odpovídá v přepočtu množství:

- třeného lnu z tuzemska celkem ... 1 242 t
- třeného lnu z dovozu celkem ... 1 297 t
- **třeného lnu celkem ... 2 539 t**

V přádelnách se užívá třený len po procesu vochlování. Pro získání hmotnostní jednotky vochlovaného vlákna je zapotřebí 1,66 násobek třeného vlákna.

CENOVÝ VÝVOJ

Ceny dlouhého vlákna reagují na vývoj nabídky a poptávky v ČR, na aktuální situaci na burze v Kortriju a na otevření trhu východoasijským zemím.

Nízká úroveň cen lněných vláken měla vliv na snížení ceny roseného stonku a sice z 4 545 Kč/t v roce 2004 na 2 790 Kč/t v roce 2005, což je hlavní tržba pěstitelů lnu v ČR.

Průměrné ceny dlouhého vlákna v ČR (Kč/kg)

Třené vlákno	Standard	Tex	2001	2002	2003	2004	2005
Nízká jakost	7 – 8	140 – 125	40	46	39	32	25
Střední jakost	9 – 10	110 – 100	57	55	54	42	33
Lepší jakost	11	92	68	62	65	50	45
Nejlepší jakost	12	84 a lepší	70	72	73	-	-

Pramen: Lnářský svaz ČR

Kritická situace v prodeji dlouhého vlákna se ani po roce nezměnila. Vzhledem k možnosti nákupu v rámci EU je vyvíjen přádelnami tvrdý tlak na snižování cen tuzemského dlouhého vlákna. Odbyt dlouhého vlákna mimo ČR se obtížně realizuje a pokud ano, tak za ceny až o 50 % nižší než jsou ceny na trhu ČR obvyklé.

Průměrné ceny krátkého vlákna v ČR (Kč/kg)

Krátké vlákno	Standard	Tex	2001	2002	2003	2004	2005
Nízká jakost	2	500	12	12,5	10,0	do 10	-
Střední jakost	3	330	13	14,0	11,5	9 – 11,50	do 10
Lepší jakost	4	250	15	16,0	14,0	12 – 14	10 - 12
Nejlepší jakost	6 – 8	165 – 125	17 – 20	17 – 20	15 – 20	13 – 16	12- 17

Pramen: Lnářský svaz ČR

V odbytu tuzemských krátkých vláken pro papírny nastal přechodný útlum. Dokončení nové zpracovatelské linky v OP papírny Olšany zatím nevedlo k předpokládanému nárůstu spotřeby (cca 7 000 t ročně) krátkých vláken pro výrobu speciálních druhů papíru. O kvalitní krátké vlákno pro přádelny je trvalý zájem.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Statistika zahraničního obchodu je uvedena včetně intraunijního obchodu od 1. 5. 2004 – údaje nové metodické koncepce však nejsou plně srovnatelné s údaji před tímto datem. Povinnost vykazovat měsíčně data pro Intrastat se týká osob (zpravodajských jednotek), které překročí roční asimilační práh při dodání (odeslání) zboží do jiné země EU v hodnotě 4 milióny Kč nebo při odebrání (přijetí) zboží z jiné členské země 2 milióny Kč. Povinnost vykazovat data pro Intrastat však nevzniká a zpravodajskou jednotkou se nestává subjekt, který nemá povinnost podávat přiznání k DPH.

Dovoz lnu a lněných surovin bez rozlišení celního režimu (t)

Kód celního sazebníku	Název zboží	Dovoz							
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
5301 10 00	Len surový nebo máčený	518,0	293,8	377,0	270,8	305,1	25,5	60,61	0
5301 21 00	Len lámaný nebo třený	1 900,9	2 221,3	2 198,4	2 101,8	1 732,4	2 093,4	977,4	139,9
5301 29 00	Len vochlovaný	961,8	745,1	606,2	847,8	494,9	1 227,5	736,0	217,9
5301 30 10	Lněná koudel	2 842,7	2 510,6	2 433,5	4 198,5	6 665,2	7 172,0	4 937,7	1 438,5
5301 30 90	Lněný odpad	0,0	0,4	0,0	13,2	25,0	5,2	5,0	0
5301	Celkem	6 223,4	5 771,2	5 615,1	7 432,2	9 222,5	10 523,6	6 716,7	1 796,3

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006

údaje o dovozu od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

Vývoz lnu a lněných surovin bez rozlišení celního režimu (t)

Kód celního sazebníku	Název zboží	Vývoz							
		1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
5301 10 00	Len surový nebo máčený	131,7	249,6	5,2	2,0	4,9	125,4	60,6	2,5
5301 21 00	Len lámaný nebo třený	77,9	222,2	66,1	20,8	73,6	0,0	298,4	184,0
5301 29 00	Len vochlovaný	11,9	15,7	88,6	129,3	9,2	8,1	1,3	0,3
5301 30 10	Lněná koudel	1 042,5	945,7	1 282,6	328,5	211,6	1 334,1	25,6	88,0
5301 30 90	Lněný odpad	514,4	620,1	777,2	961,2	901,8	2 350,8	1 016,7	269,4
5301	Celkem	1 778,4	2 053,4	2 219,7	1 442,1	1 201,2	3 818,4	1 402,6	544,2

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006

údaje o vývozu od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

Dovoz vybraných výrobků ze lnu (tis. Kč)

Kód celního sazebníku	Název zboží	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
5306	Příze lněná	73 017	54 222	54 691	123 285	177 190	154 165	24 299
5309	Tkaniny lněné	272 253	258 275	245 287	202 558	224 521	206 977	76 643
5801 90 10	Tkaniny vlasové, žinylkové ze lnu	48	128	47	769	1 459	657	139
5905 00 30	Tapety ze lnu ostatní ne z nití rovnoběžně uložených	0	0	1	0	376	0	0
6106 90 50	Halenky, košile dámské, dívčí ze lnu, ramie pletené, háčkové	1 386	418	123	478	234	463	469
6110 90 10	Pulovry, svetry, vesty apod. ze lnu, ramie pletené, háčkové	4 845	3 462	3 857	6 920	7 874	8 406	4 586
6205 90 10	Košile pánské, chlapecké ze lnu, ramie	1 910	2 064	4 188	6 682	13 562	18 048	8 079
6206 90 10	Halenky košile dámské, dívčí ze lnu, ramie	4 895	7 540	7 810	12 619	34 368	35 654	9 410
6302 29 10	Prádlo ložní potisknuté ze lnu, ramie	0	2	3	23	0	4	34
6302 31 10	Prádlo ložní nepotisknuté ze směsi bavlna – len	587	320	1 522	1 369	3 955	položka zrušena	položka zrušena
6302 39 10 6302 3920 ¹⁾	Prádlo ložní nepotisknuté ze lnu	55	248	49	25	30	14	6
6302 51 10	Prádlo stolní ze směsi bavlna – len	6 075	6 783	10 251	3 825	9 004	položka zrušena	položka zrušena
6302 52 00	Prádlo stolní ze lnu	3 198	2 880	3 498	392	223	3 755	688
6302 91 10	Prádlo toaletní, kuchyňské ze směsi bavlna – len	3 444	3 087	2 339	2 804	1 944	položka zrušena	položka zrušena
6302 92 00	Prádlo toaletní, kuchyňské ze lnu	63	875	355	134	501	803	489
6304 19 30	Přehozy lůžkové ze lnu nebo ramie, ne pletené, háčkové	141	0	0	0	15	4	0
	Celkem	371 917	340 304	334 021	361 883	475 256	488 950	124 842

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006, 1) kód cel. sazebníku od r. 2005
údaje o dovozu od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

Vývoz vybraných výrobků ze lnu (tis. Kč)

Kód celního sazebníku	Název zboží	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
5306	Příze lněná	258 661	256 366	305 603	309 995	154 165	55 096
5309	Tkaniny lněné	984 260	877 176	834 821	916 929	765 423	172 201
5801 90 10	Tkaniny vlasové, žinylkové ze lnu	0	0	663	1 526	654	140
5905 00 30	Tapety ze lnu ostatní ne z nití rovnoběžně uložených	0	0	0	0	0	0
6106 90 50	Halenky, košile dámské, dívčí ze lnu, ramie pletené, háčkové	23	96	43	1 515	72	30
6110 90 10	Pulovry, svetry, vesty apod. ze lnu, ramie pletené, háčkové	3 836	612	488	4 767	1 052	1 469
6205 90 10	Košile pánské, chlapecké ze lnu, ramie	18 589	18 267	24 593	29 481	16 690	3 005
6206 90 10	Halenky košile dámské, dívčí ze lnu, ramie	71 311	72 445	60 257	97 385	61 300	10 814
6302 29 10	Prádlo ložní potisknuté ze lnu, ramie	1 451	228	62	807	436	1
6302 31 10	Prádlo ložní nepotisknuté ze směsi bavlna – len	824	1 871	2 317	5 221	položka zrušena	položka zrušena
6302 39 10 6302 3920 ¹⁾	Prádlo ložní nepotisknuté ze lnu	2 269	2 860	3 043	6 399	2 375	1 792
6302 51 10	Prádlo stolní ze směsi bavlna – len	69 670	39 027	28 581	13 751	položka zrušena	položka zrušena
6302 52 00	Prádlo stolní ze lnu	54 697	37 459	26 932	18 647	19 433	5 057
6302 91 10	Prádlo toaletní, kuchyňské ze směsi bavlna – len	143 006	78 752	36 938	52 353	položka zrušena	položka zrušena
6302 92 00	Prádlo toaletní, kuchyňské ze lnu	21 164	27 158	58 425	33 443	55 898	16 687
6304 19 30	Přehozy lůžkové ze lnu nebo ramie, ne pletené, háčkové	61	22	2	18	2	0
	Celkem	1 629 822	1 412 339	1 382 768	1 492 237	1 077 500	266 292
	SALDO	+1 289 518	+1 078 318	+1 020 885	+1 016 981	+588 550	+141 450

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006, 1) kód cel. sazebníku od r. 2005
údaje o vývozu od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

PĚSTOVÁNÍ LNU OLEJNÉHO

Pěstování lnu olejného ve světě a v zemích EU

Podle statistiky FAO světová produkce lněného semene zaznamenala v posledních letech mírně klesající tendenci, při zvyšující se ploše. Mezi země s největší osevní plochou patřily Čína, Belgie, Francie a Velká Británie. Produkce EU 25 se na celkové světové produkci lnu olejného podílí pouze 6,6 %. Česká republika se v roce 2005 podílela 0,35 % na světové produkci a na produkci EU 25 5,32 %.

Přehled o světových pěstebních plochách a produkci lnu olejného

Ukazatel	2004		2005	
	Plocha (ha)	Produkce (t)	Plocha (ha)	Produkce (t)
Svět celkem	2 383 122	2 030 607	3 146 438	2 710 986
Z toho: - Čína	400 000	470 000	570 000	475 000
EU 25	160 961	138 531	191 608	179 189
- Belgie	21 000	18 300	18 943	16 480
- Dánsko	120	40	120	40
- Francie	70 000	50 000	80 000	54 200
- Německo	10 000	10 000	13 000	13 000
- Itálie	3 000	2 000	3 500	2 500
- Nizozemsko	4 500	4 000	4 500	5 300
- Španělsko	11 145	3 800	12 000	3 800
- Švédsko	5 702	8 000	10 000	17 000
- Velká Británie	17 000	30 000	33 000	58 000
- Kanada	528 100	516 000	811 400	1 035 300

Pramen: FAOSTAT

Měsíční průměry cen lněného semene dovezeného do Rotterdamu v Kč/t

2005					2006				
Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec	Leden	Únor	Březen	Duben
8 588,8	8 069,4	8 133,9	8 164,0	7 926,0	7 581,2	7 185,0	7 046,7	6 717,9	6 137,8

Pramen: DATAGAIN

Pěstování lnu olejného v ČR

Plochy lnu olejného v ČR kolísaly v závislosti na rentabilitě pěstování. Nejnižší sklizňová plocha byla v roce 1997 a pouze zvýšená poptávka po lněném semeni potravinářské kvality a vyšší cenová relace způsobily nárůst pěstebních ploch. Příčinou prudkého navýšení osevů lnu olejného v roce 2001 bylo jeho zařazení do skupiny plodin pěstovaných k energetickým nebo průmyslovým účelům na půdách uváděných do klidu, a na jeho pěstování bylo možno při dodržení podmínek SZIF čerpat finanční podporu.

V roce 2003 osevní plochy olejného lnu dosáhly 5 345 ha a při průměrném výnosu 0,91 t/ha bylo sklizeno 4 848 t semene.

Ukončení podpory pěstování olejného lnu v roce 2004 se projevilo snížením plochy cca na 40 % výměry roku 2003. Díky vyššímu hektarovému výnosu semene ale celková produkce poklesla pouze na 64 % produkce roku 2003. V roce 2005, při snižování ploch jiných tržních plodin, došlo k opětovnému výraznému zvýšení ploch olejných lnů na 7 335 ha.

Byla k dispozici osiva především odrůd Lola, Flanders a Atalante. V roce 2006 byla zasetá také odrůda Biltstar.

Vývoj sklizňových ploch, hektarových výnosů a celkové produkce lnu olejného v ČR

Rok	Sklizňová plocha (ha)	Hektarový výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
1990	606	1,77	1 073
1991	4 600	1,47	6 762
1992	1 080	1,50	1 620
1993	780	1,58	1 232
1994	1 072	1,27	1 361
1995	752	1,30	978
1996	407	1,36	553
1997	312	1,21	377
1998	646	1,40	904
1999	2 251	1,57	3 535
2000	1 700	1,35	2 295
2001	3 045	0,85	2 603
2002	2 548	1,31	3 337
2003*	5 345	0,91	4 848
2004*	2 154	1,45	3 119
2005*	7 335	1,21	8 851

Pramen: Agritec Šumperk, * ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců lněného semene (Kč/t)

1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
6 932	6 277	6 475	7 336	7 455	8 640	10 875	10 988	8 717	8 524	7 182	9 823	12 226	12 997

Pramen: ČSÚ

Průměrné ceny zemědělských výrobců lněného semene podle směrů užití (Kč/t)

Využití	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Technické a krmivářské	7 455	8 950	9 500	9 750	7 500	7 000	8 000	5 000	7 800	9 600
Potravinářské	8 200	9 800	12 500	13 500	12 500	12 000	15 000	14 300	14 000	16 000

Pramen: Agritec Šumperk

Zahraníční obchod

V roce 2005 vzrostl dovoz lněného semene téměř trojnásobně oproti předchozímu roku. Největším dodavatelem lněného semene na technické zpracování byly Slovensko (235 tun), Ukrajina (214 tun), Rusko (120 tun), Německo (114 tun), Maďarsko (64 tun), Francie (83 tun) dále pak Rakousko, Kanada, Polsko, Argentina, Čína, Belgie.

Vývoz lněného semene v roce 2005 se zvýšil o 32,5 % na 4 374 tun. Největší objemy směřovaly v roce 2005 zejména do Polska (1 446 tun), Německa (786 tun), Belgie (672 tun), Nizozemska (476 tun), Rakouska (307 tun), Slovenska (223 tun), Maďarska (145 tun), Itálie (78 tun), Francie (51 tun) a Ruska (31 tun).

**Zahraníční obchod s lněným semenem bez rozlišení celního režimu (t)
(CN 1204 00 10, 1204 00 90)**

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	561,3	449,0	356,2	375,6	526,8	315,7	929,4	94,1
Vývoz	1 340,2	3 420,6	2 526,3	2 187,3	4 136,4	3 302,3	4 374,3	708,0
Saldo	+778,9	+2 971,6	+2 170,0	+1 811,7	+3 609,6	+2 986,6	+3 444,9	+613,9

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006

údaje od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

Zahraniční obchod s lněným olejem bez rozlišení celního režimu (t) (CN 1515 11 00, 1515 19 10, 1515 19 90)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
Dovoz	1 968,9	1 763,9	1 851,2	1 712,4	1 515,7	1 767,9	2 390,0	1 783,4	412,8
Vývoz	493,5	37,8	8,5	407,6	224,8	29,3	176,2	90,7	3,3
Saldo	-1 475,4	-1 726,1	-1 842,8	-1 304,8	-1 290,9	-1 738,7	-2 213,8	-1 692,7	- 409,5

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006

údaje od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

Dostatečná nabídka tuzemského lněného semene a existence domácích zpracovatelských kapacit evokují otázku, zda jsou dovozy lněného oleje v takovém rozsahu nutné.

PĚSTOVÁNÍ KONOPÍ SETÉHO

Pěstování konopí setého v zemích EU

Pěstitelská plocha konopí setého států EU 25 se pohybuje okolo 15 000 ha. Hlavními producenty jsou zejména Francie, Německo, Velká Británie, Španělsko, a v menší míře pak ostatní země EU, jako je Maďarsko, Rakousko, Itálie, Česká republika a Polsko.

Produkce konopného stonku je v posledních letech relativně stabilní a pohybuje se ve výši cca 86 000 tun. Výroba konopného vlákna má, zřejmě díky vyšším výnosům, rostoucí trend. V roce 2000 bylo vyrobeno 28 000 tun a v roce 2004 již 31 000 tun této suroviny.

Dalšími evropskými zeměmi, pěstujícími konopí, jsou především Rusko, Ukrajina, Rumunsko.

V roce 2004 nastal mírný pokles osevních ploch (14 557 ha), který byl pravděpodobně reakcí na významné zvýšení produkce v roce 2003, která vyrovnala a doplnila zásoby této komodity na všech výrobních stupních. V roce 2004 byla také uvedena do oběhu nová odrůda Santhica 27, která má vysoký obsah vlákna (o 4 % vyšší než u předchozích odrůd) a nulový obsah THC.

Uvažuje se proto o revizi seznamu povolených odrůd konopí setého s nízkým obsahem THC. Pěstitelé by se měli zapojit do projektu odlišení jednotlivých odrůd v závislosti na užití konopné suroviny. Tento projekt má mimo jiné přispět ke zlepšení odbytu konopného vlákna pro výrobu tkanin se speciálním posláním (zejména v Itálii).

V zemích EU je pěstování konopí podporováno a konopné materiály jsou mezi spotřebiteli propagovány. Je zde také tendence nahrazovat ve větší míře umělá vlákna, jejichž likvidace je z hlediska životního prostředí stále více problematická.

Růst osevních ploch konopí setého je přes význam této suroviny velmi pomalý. Přitom perspektivy užití konopných vláken jsou velmi slibné a v posledních letech se této problematice věnují různé výzkumné instituce. Řeší se optimalizace výroby, vyhodnocují se užité vlastnosti, probíhá praktické ověřování speciálních izolačních panelů pro užití ve stavebnictví, automobilovém průmyslu a při výrobě výrobků z plastických hmot.

Trvalým problémem je dostupnost a serióznost informací o rozsahu osevních ploch a produkci technického konopí z ostatních zemí světa.

Nejvíce pěstované odrůdy konopí

Země původu	Odrůda konopí
Polsko	Bialobrzeskie, Dolnoslaskie, Beniko, LKCSD
Rusko	Jermakovskaja
Ukrajina	Juso, Juso 16, Juso 31, Dněprovskaja, USO 31
Francie	Fedora, Futura 77, Fedrina 74, Tardif, Santhica 27
Maďarsko	Kompolti, Unico B2F
Nepál	Kush
Německo	Rasami
JAR	Durban

Pramen: Vlas Berichten

Konopné vlákno ze stonků, vypěstovaných v zemích EU, slouží téměř výhradně k technickým účelům (na výrobu speciální buničiny, při výrobě rouna a filců atd.). Pro oděvní průmysl a výrobu textilu do interiérů se využívá konopné vlákno, příze nebo tkanina, dovážené ze zemí východní Evropy a z Číny.

Pěstování konopí setého v ČR

Konopí seté, jako významný zdroj přírodního vlákna a organické hmoty k technickému nebo energetickému využití se v ČR začalo znovu ověřovat v roce 1998. V letech 1997 a 1998 se jednalo pouze o experimentální plochy s výměrou do 2 ha. Současně byly pro podmínky ČR zkoušeny vhodné odrůdy. Od roku 1999 byly v ČR povoleny pro pěstování dvě odrůdy konopí setého: polská odrůda Beniko a ukrajinská odrůda Juso-11. Odrůda Juso-11 byla k 1. 6. 2004 vyřazena ze Seznamu odrůd zapsaných ve Státní odrůdové knize České republiky na žádost udržovatele odrůdy. Při množení osiva této odrůdy se objevily problémy v uniformitě (velký podíl dvoudomých rostlin) a navíc odrůda nebyla zařazena do Společného katalogu odrůd EU. Důvodem pro její nezařazení do Společného katalogu odrůd EU byly zkoušky na obsah THC na Ukrajině, které nebyly shledány jako rovnocenné ke zkouškám v EU. Z těchto důvodů udržovatel odrůdy v ČR požádal o její stažení z registrace.

V roce 2005 je v ČR registrována pouze odrůda Beniko a k pěstování jsou povoleny i další odrůdy podle společného katalogu odrůd EU.

Nařízení Komise (ES) č. 436/2005 v Příloze II stanovuje odrůdy konopí, pěstované na vlákno, které jsou způsobilé pro přímé platby. Jsou to:

Beniko, Carmagnola, CS, Delta-Llosa, Delta 405, Dioica 88, Epsilon 68, Ferimon–Férimon, Fibranova, Fibrimon 24, Futura 75, Juso 14, Red Petiole, Santhica 23, Santhica 27, Uso-31.

Nově schválené odrůdy konopí pro marketingový rok 2005/2006:

Bialobrzeskie, Cannacomp, Fasamo, Fedora 17, Felina 32, Felina 34-Félina 34, Fibriko TC, Finola, Lipko, Tiborszálási, UNICO-B.

V roce 2000 bylo konopím oseto 129 ha, sklizňová plocha činila 58 ha. V roce 2001 bylo oseto konopím pro textilní zpracování 29 ha, pro energetické využití 20 ha, v roce 2002 pro textilní zpracování 91 ha a pro energetické využití 2 ha a v roce 2003 pro zpracování na vlákno 115 ha a pro energetické využití 11 ha. V roce 2004 činila osevní plocha konopí 307 ha, z toho pro tírenské zpracování cca 230 ha se sklizní 1 400 t suchých stonků. Pro produkci osiva bylo určeno 37 ha. V roce 2005 bylo oseto konopím 156 ha. Pěstování se postupně rozšiřuje, v roce 2006 je oseto cca 1 100 ha.

Způsob sklizně a vhodná sklizňová technika jsou dosud slabým článkem pěstitelské technologie konopí na vlákno.

V současnosti jsou v ČR 2 akreditovaní zpracovatelé konopného stonku, a sice Lenka a.s. Kácov a Josef Benedikt, Kladno.

Zájem o konopné vlákno má v současné době především papírenský a automobilový průmysl. Konopí je také významnou plodinou pro energetické využití.

Plochy a produkce konopí setého v ČR

Rok	Jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Osevní plocha	ha	129	29	91	115	307	156	1 100
Výnos semene při pěstování na semeno	t/ha	0,8	0,8	0,85	0,7	0,7	0,6	
Výnos stonku	t/ha	9,0	9,0	9,5	9,0	9,0	9,0	
Výnos vlákna	t/ha	2,25	2,25	2,35	1,55	1,45		
Výnos hmoty pro energetické využití	t/ha	10,0	10,0	10,5	10,0	10,0	8,5	

Pramen: SZIF, Lnářský svaz ČR

Zahraniční obchod

Osivo konopí setého se dováží z Polska za průměrnou cenu 85 - 120 tis. Kč/t. Od roku 2003 se množí osivo na základě licenční smlouvy se zahraničním majitelem odrůdy také v ČR.

Dovoz konopných surovin do ČR se od roku 2002 zvyšoval a v roce 2005 dosáhl 2 689 tun, což je meziroční nárůst více jak dvojnásobný. Mezi nejvýznamnější dodavatele patří zejména Francie (2 269 tun), dále Německo (215 tun), Nizozemsko (125 tun), Itálie (54 tun) a Velká Británie (25 tun). Pro potřeby přádelen se do ČR nepravidelně dováží konopné vlákno v množství do 5 t ročně. Dovoz dalších konopných komodit se zpracovává v ostatním průmyslu.

Dovoz konopných surovin do ČR (t)

CN kód	Název	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
5302 10	Konopí pravé, surové, máčené, nespředené	3,8	4,3	6,7	695,6	830,4	1 162,4	2 689,0	464,6
5302 90	Koudel, odpad z konopí pravého	33,7	100,4	514,5	47,8	7,4	48,6	3,7	0,48

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006
údaje od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

Vývoz konopných surovin z ČR (t)

CN kód	Název	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*
5302 10	Konopí pravé, surové, máčené, nespředené	0	0,05	0	0	0,05	0	0	0
5302 90	Koudel, odpad z konopí pravého	0,09	0,43	5,42	0,80	0,28	0,16	0,39	0,21

Pramen: Celní statistika

Poznámka: * údaje za období od 1. 1. – 31. 3. 2006
údaje od 1. 5. 2004 zahrnují i vnitřní obchod v rámci EU

S novými výrobními postupy a možnostmi využití konopí stoupá v posledních letech zájem o pěstování této plodiny v Evropě i u nás, především z toho důvodu, že je to nejvýnosnější plodina obsahující vlákenný materiál, která se v Evropě pěstuje. Konopí je méně náchylné na poškození chorobami nebo škůdci a vzhledem k hustotě porostu a rychlosti růstu nemá větší problémy se zaplevelením. To znamená snížení pěstitelských nákladů během vegetace.

Nevýhodou konopí je, že má stonek příliš robustní a dlouhý, takže se s ním při sklizni špatně manipuluje. Bylo odzkoušeno několik typů sklizňových strojů, ukazuje se, že nejvhodnější technologií je sestava lišt, kterou se konopný stonek rozdělí na potřebnou délku, vhodnou pro další manipulaci a následné zpracování.

Legislativní opatření vztahující se ke konopí

Pěstování konopí setého je v ČR legislativně ošetřeno zákonem č. 167/1998 Sb., v platném znění. V tomto zákoně v § 24, bodu a) se zakazuje pěstovat druhy a odrůdy rostliny konopí (rod Cannabis), které mohou obsahovat více než 0,3 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů. Dále § 29 tohoto zákona ustanovuje ohlašovací povinnost, podle které:

- I. Osoby pěstující mák setý nebo konopí na celkové ploše větší než 100 m² jsou povinny předat hlášení místně příslušnému celnímu orgánu podle místa pěstování, písemně nebo v elektronické podobě, podepsané zaručeným elektronickým podpisem podle zvláštního právního předpisu
 - a) do konce května:
 - výměru pozemků, které byly v příslušném kalendářním roce oseté konopím, včetně názvu použité registrované odrůdy, čísla parcely, názvu a čísla katastrálního území,
 - odhad výměry pozemků, na nichž bude pěstováno konopí v příštím kalendářním roce,
 - b) v průběhu vegetace a sklizně údaje o výměře pozemků a způsobu zneškodnění konopí, včetně názvu použité registrované odrůdy, čísla parcely, názvu a čísla katastrálního území, a to nejpozději do 5 dnů před provedením jejich zneškodnění,
 - c) do konce prosince příslušného kalendářního roku
 - výměru pozemků, které byly oseté konopím, výměru pozemků, ze kterých bylo sklizeno konopí, včetně názvu použité registrované odrůdy, čísla parcely, názvu a čísla katastrálního území,
 - množství sklizeného konopí (stonku) a semene konopí.

Dotační politika

Pěstování konopí setého pro vlákno je podobně jako v EU u nás podporováno. V roce 2005 bylo podpořeno v rámci jednotné platby na plochu částkou 2 111 Kč/ha a v rámci platby na pěstování plodin na orné půdě částkou 2 315 Kč/ha, tj. celkem 4 426 Kč/ha.

Pěstování konopí pro energetické účely bylo podpořeno v rámci jednotné platby na plochu částkou 2 111 Kč/ha a z dotačního programu I. U. – Podpora pěstování bylin pro energetické využití částkou 2 000 Kč/ha, tj. celkem 4 111 Kč/ha.

Aby pěstitel konopí setého mohl obdržet finanční podporu, musí splnit některé podmínky. Především musí mít zemědělskou půdu, na které pěstuje konopí, vedenou v Evidenci využití zemědělské půdy podle užitelských vztahů, což vyplývá ze zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, v platném znění. V žádosti na jednotnou platbu na plochu je nutné v příloze č. 4 „Deklarace půdy“ uvést, že se jedná o plochu osetou konopím setým. Dále je povinen k žádosti připojit:

- uznávací list o uznání osiva konopí
- smlouvu s odběratelem produkce
- čestné prohlášení, ve kterém se zaváže neprodleně oznámit Fondu začátek kvetení konopí. Tetrahydrokanabinol je totiž nejvíce obsažen v květenství rostlin, naopak ve stonku a v semeni se téměř nevyskytuje. Členské státy mají povinnost zřídit systém umožňující ověřit obsah tetrahydrokanabinolu nejméně na 30 % ploch z celkové výměry pěstovaného konopí na vlákno. Odběr vzorků musí zahrnovat alespoň 30 % pěstitelů a všechny pěstované odrůdy. Z cca 28 odrůd konopí, které jsou povoleny pro pěstování pro účely produkce vlákna v zemích EU, byla pro podmínky ČR odzkoušena odrůda Beniko.

Žádosti o podporu pěstování konopí na vlákno v rámci TOP-UP na ornou půdu se podávají na příslušnou ZA-PÚ MZe do 15. května, žádosti o podporu pěstování konopí pro energetické využití se podávají tamtéž, termín ukončení přijímání žádostí pro rok 2006 je 30. červen.

Konopí je plodinou s mnohostranným využitím. Získané vlákno je vhodné pro výrobu papíru, stavebních izolací, lisovaných termoplastických dílců pro automobilový průmysl. Úprava konopného vlákna k textilnímu užití pro výrobu speciálních tkanin je předmětem výzkumu. Pro své vlastnosti, jako

je trvanlivost, prodyšnost a tepelně izolační vlastnosti má konopné vlákno možnost uplatnění nejen v klasické výrobě textilních materiálů (džínsovina, dekorační látky), ale zejména při výrobě speciálních textilií a výrobků, určených pro netextilní průmyslové využití. Vysoce se hodnotí i další kladné vlastnosti, související s výrobou, jako je menší výrobně energetická náročnost, druhotná zpracovatelnost a biodegradabilita použitého materiálu.